

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,
तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालय (कला-विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती
(स्वायत्त)

तृतीय वर्ष कला मराठी सामान्य स्तर (जी-3), अभ्यासक्रम T.Y.B.A.

आधुनिक मराठी साहित्य प्रकाराचा अभ्यास

सेमिस्टर(SEMESTRER- 5 & 6.sub-code-3027)

शैक्षणिक वर्ष 2021-22 पासून नवीन अभ्यासक्रम

प्रश्नसंच

खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा

- 1.ग्रंथ परीक्षण म्हणजे काय ?
- 2.ग्रंथ परीक्षणाची कोणतीही एक व्याख्या लिहा .
- 3.मराठी कादंबरीचे पहिले शतक हा समीक्षात्मक ग्रंथ कोणी लिहिलेला आहे ?
- 4.केशवसुतांची काव्य दृष्टी हे ग्रंथ परीक्षण कोणी लिहिलेले आहे ?
- 5.ग्रंथ परीक्षकाने कोणते काम करणे अपेक्षित आहे ?
- 6.उद्याच्या सुंदर दिवसांसाठी या ललित लेख संग्रहातील लेख लेखकाने कोणत्या सालात लिहिलेले आहेत ?
- 7.नागनाथ कोतापल्ले यांना वर्तमानपत्रीय लिखाण करण्यासाठी खालीलपैकी कोणी आग्रह धरला ?
- 8.'ते भिंतीआडचे डोळे' या लेखातील तरुण लेखकाकडे कशाची मागणी करतो ?
- 9.'ते भिंतीआडचे डोळे' या लेखातून समाजातील कोणत्या समस्येवर लेखकाने आपले चिंतन मांडलेले आहे ?
- 10.सुभाष सानप कोणत्या दोन विषयात पदवीधर असतो ?
- 11.'सर देश म्हणजे काय हो?'या लेखातील विद्यार्थी लेखकाला कोणता विषय शिकविण्याचा आग्रह धरतात ?
- 12.'प्रिय बाईस' हे एक प्रदीर्घ पत्र कोणत्या देशातील विद्यार्थ्यांनी आपल्या बाईंना लिहिलेले आहे ?
- 13.'उद्याच्या सुंदर दिवसांसाठी' या लेखातील नागनाथ कोतापल्ले यांच्या मित्राचा मुलगा कशामुळे बिघडलेला आहे ?
- 14.'तात्पर्य... ज्याचे त्याने शोधवे' या लेखात कोणत्या निवेदन पद्धतीचा वापर केलेला आहे ?
- 15.'उत्तम शेती, मध्यम व्यापार आणि कनिष्ठ नोकरी' ही धारणा बदलून आता कशी झालेली आहे ?
- 16.शेळ्यांचे शहरीकरण आणि त्यातून निर्माण होणारे विविध प्रश्न याविषयी कोणत्या लेखातून विवेचन आलेले आहे ?
17. शोषित समाजाला आज संघटित होण्यासाठी कोणते सूत्र आहे ?
18. नागनाथ कोतापल्ले यांच्या मते जातीय सलोखा निर्माण करण्यासाठी कशाची आवश्यकता आहे ?
- 19.किल्लारीच्या भूकंपानंतर सर्वात आधी मदतीसाठी कोण पोहोचले ?
20. मा.यशवंतराव चव्हाण यांना राजकारणा बरोबर कोण कोणत्या गोष्टींची आवड होती ?
- 21.'पुढारी आणि त्यांचे वाचन' या लेखात आलेल्या कोणत्याही चार पुढाऱ्यांची नावे लिहा ?

खालील प्रश्नांची किमान पन्नास शब्दांमध्ये उत्तरे लिहा

- 1.ग्रंथ परीक्षणाची कोणतीही दोन वैशिष्ट्ये लिहा
- 2.सुभाष सानप जमीन विकण्याचा निर्णय का घेतो ?

- 3.सर देश म्हणजे काय हो या लेखातील विद्यार्थ्यांचे वडील गाव सोडून दुसरीकडे का जातात ?
- 4.फादर बारा बस यांच्या शाळेतील विद्यार्थी कोणत्या प्रश्नाला केंद्रस्थानी ठेवून बाईस पत्र लिहितात ?
- 5.पाऊस थांबावा म्हणून लेखकाची आज्ञा काय उपाय करायची ?
- 6.'पाऊस पडून लावणारी जादू' या लेखात लेखकाने आपल्या लहानपणी पावसाची मजा कशाप्रकारे अनुभवली ते लिहा .
- 7.लेखकाच्या लहानपणी खूप पडणारा पाऊस आता कशामुळे कमी झालेला आहे ?
- 8.विठ्ठलरावांच्या नव्वद वर्षांच्या आईचे जमिनीविषयीचे साध्या अर्थशास्त्र कोणते होते ?
- 9.बोरगावचं गावपण हळूहळू कशाप्रकारे संपुष्टात येते , ते लिहा.
- 10.भारतात अद्यापही शिक्षण शेवटच्या थरापर्यंत का पोहोचू शकलेले नाही ?
- 11.जाती व्यवस्था शाबूत राहणे कोणाच्या हिताचे आहे ?
- 12.माणसाची संवेदनशीलता हात संपून गेली आहे असे लेखकाला का वाटते ?
- 13.आजच्या काळातील चकवे आणि भुयारे कुठे आहेत तसे लेखकाला वाटते ?
- 14.आज कालचे पुढारी कोणत्या छोट्या मोठ्या कामात रमलेले लेखकाला दिसतात ?

खालील प्रश्नांची किमान एकशे पन्नास शब्दांमध्ये उत्तरे लिहा .

- 1.ग्रंथ परीक्षणाची कोणतीही चार वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा.
- 2.ग्रंथ परीक्षण म्हणजे काय ते सांगून, ग्रंथ परीक्षण कसे करावे याविषयी सविस्तर लिहा.
- 3.ग्रंथ परीक्षण काकडे कोणते गुण असावेत .
- 4.वर्तमानपत्रातून किंवा नियतकालिकातून येणाऱ्या ग्रंथ परीक्षण विषयी तुमचे मत नोंदवा.
- 5.ग्रंथ परीक्षक हा लेखक आणि वाचक यांच्यामधील दुवा सेसा ठरतो ते तुमच्या शब्दात लिहा.
- 6.ते भिंतीआड चे डोळे या लेखातून बेकारीच्या समस्येवर लेखकाने कशा प्रकारचे भाष्य केलेले आहे ते सविस्तर लिहा.
- 7.सुभाष सानप नोकरा मिळविण्यासाठी कशा प्रकारचा संघर्ष केला, ते तुमच्या शब्दात लिहा.
- 8.इटलीतील बार्बीच्या शाळेतील विद्यार्थ्यांनी बाईना लिहिलेल्या पत्रात प्रामुख्याने कोणती मागणी केलेली होती ?
- 9.'भारत देश सुट्ट्यांचा देश...' या लेखातून नागनाथ कोतापल्ले यांनी सरकारी नोकरशाहीवर कशाप्रकारे टीका केलेली आहे ?
- 10.नागनाथ कोतापल्ले यांच्या मते पाण्याचा गैरवापर कुठे कुठे कशाप्रकारे केला जातो , ते लिहा.
- 11.'जंगले नाहीत म्हणून पाऊस नाही आणि पाऊस नाही म्हणून जंगले नाहीत पाऊस नाही' या दुष्टचक्राविषयी कोतापल्ले यांनी कशाप्रकारे आपले मत

मांडले आहे ?

- 12.पुरुषी अहंकार आणि स्त्रीदास्य यावर 'चोली के पीछे क्या है' या लेखातून कोणते भाष्य केलेले आहे ?
- 13.एकविसाव्या शतकातही माणसे कोणत्या वर्तुळात सुरक्षितता शोधतात ?
- 14.शिक्षणाचा प्रारंभ वरच्या थरापासून खालच्या थरापर्यंत झाल्यामुळे
- 15.बाबुराव पोटभरेला गावाकडे जावे नागनाथ कोतापल्ले यांच्या मते का वाटत नाही ?
- 16.मोठ्या धरणांना ऐवजी छोटी छोटी धरणे बांधणे पर्यावरणाच्या दृष्टीने योग्य आहे, असे नागनाथ कोतापल्ले यांना का वाटत ?
- 17.'माणसांच्या मनाचे पोषण होणारे शिक्षण आता कुठे दिसत नाही' असे लेखकाला का वाटते ?
- 18.आजकालच्या मुलांना पेढ्यांचे ठीक आणि मिठाईचे डोंगर यापेक्षा काय वास्तव वाटते ?

खालील प्रश्नांची सुमारे 300 शब्दांमध्ये उत्तरे लिहा

- 1.ग्रंथ परीक्षण म्हणजे काय ते सांगून ग्रंथ परीक्षणाची माध्यमा माध्यमे कोणती आहेत या विषयी चर्चा करा.
- 2.सुभाष सानप ची गोष्ट या लेखातून लेखकाने आजचा तरुणाची तरुणाच्या तरुणाईची बेकारीची समस्या कशा प्रकारे मांडलेल मांडलेली आहे ?
- 3.'सर देश म्हणजे काय हो' या लेखातून आपल्या देशातील देशप्रेम आणि वास्तवनुभव तथा भ्रमनिरास याविषयी कसे भाष्य केलेले आहे, ते तुमच्या शब्दात लिहा.
- 4.इटलीतील बार्बीच्या शाळेतील विद्यार्थ्यांनी बाईना लिहिलेल्या पत्रात प्रामुख्याने कोणती मागणी केलेली होती आणि तिच्या मागचे काय कारण होते ? या विषयी सविस्तर लिहा.
- 5.इटलीच्या शाळेतील मुले बाईना जे पत्र लिहितात त्या एकूणच जीवनाबद्दल जे मूलगामी चिंतन आलेले आहे त्याविषयी सविस्तर लिहा
- 6.'तात्पर्य... ज्याचे त्याचे शोधावे' या लेखातून उच्च शिक्षणातील कोणत्या मर्यादित लेखकाने भाष्य केलेले आहे, ते सविस्तर लिहा.
- 7.जातीच्या वर्तुळातच सारी माणसे सुरक्षित असतात, असे लेखकाला का वाटते ?
- 8.सामान्य माणूस जातीच्या वर्तुळात अडकलेला आहे, हे नागनाथ कोतापल्ले यांनी कशाप्रकारे दाखवून दिलेले आहे ?
- 9.किल्लारीच्या भूकंपानंतर माणुसकीला काळीमा फासणारे वर्तन पोलीस व शासकीय अधिकारी यांच्याकडून कशाप्रकारे लिहिलेले आहे ?
- 10.संकीर्ण विषयावरील ग्रंथपरीक्षण कसे करावे, ते थोडक्यात सांगून, ग्रंथपरीक्षणाची विविध माध्यमे कोणती आहेत सविस्तर लिहा.

टिपा लिहा

- 1.ग्रंथ परीक्षण कला की शास्त्र याविषयी तुमचे मत नोंदवा
- 2.तुम्हाला आवडलेल्या कोणत्याही एका साहित्यकृतीचे ग्रंथ परीक्षण लिहा.
- 3.कथासंग्रह वांग्मय प्रकाराचे ग्रंथ परीक्षण कसे करावे ते थोडक्यात लिहा
- 4.काव्यसंग्रह वांग्मय प्रकाराचे ग्रंथ परीक्षण कसे करावे ते थोडक्यात लिहा
- 5.कादंबरीचे ग्रंथ परीक्षण कसे करावे ते थोडक्यात लिहा .
6. नाटकाचे ग्रंथ परीक्षण कसे करावे ते थोडक्यात लिहा.
- 7.चरित्र/ आत्मचरित्र ग्रंथचे ग्रंथपरीक्षण कसे करावे ते थोडक्यात लिहा.
- 8.वैचारिक समीक्षा प्रकाराचे ग्रंथपरीक्षण कसे करावे ते लिहा .
9. ललित गद्य प्रकाराचे ग्रंथपरीक्षण कसे करावे, ते थोडक्यात लिहा .
- 10.संतसाहित्य प्रकाराचे ग्रंथ परीक्षण कसे करावे, ते थोडक्यात लिहा .
- 11.भारतातील लोकशाही
- 12.बाबुराव पोटभरे याची 'म्हातारी आई'

बहुपर्यायी प्रश्न

- 1.मराठी कादंबरीचे पहिले शतक हा समीक्षात्मक ग्रंथ कोणी लिहिलेला आहे ?
कुसुमावती देशपांडे रा.ग.जाधव स.र.देशमुख दि.के. बेडेकर
- 2.केशवसुतांची काव्य दृष्टी हे ग्रंथ परीक्षण कोणी लिहिलेले आहे ?
द.दी.. बेडेकर कुसुमावती देशपांडे वामन जोशी वि. स. खांडेकर
- 3.ग्रंथ परीक्षण कसा असणे आवश्यक आहे ?
बहुश्रुत चोखंदळ अभिरुची संपन्न पक्षपाती
- 4.खालीलपैकी कोणते काम ग्रंथ परीक्षकाने करणे अपेक्षित आहे ?
निष्पक्षपणे परीक्षण अंशतः पक्षपातीकरण लहान-मोठेपणाचे भान श्रेष्ठ-कनिष्ठता
- 5.उद्याच्या सुंदर दिवसांसाठी या ललित लेखसंग्रहात एकूण किती लेख छापलेले आहेत ?

6. उद्याच्या सुंदर दिवसांसाठी या ललित लेख संग्रहातील लेख लेखकाने कोणत्या सालात लिहिलेले आहेत ?
1993-94 1995-96 1996-97 2001-02
7. नागनाथ कोतापल्ले यांना वर्तमानपत्रीय लिखाण करण्यासाठी खालीलपैकी कोणी आग्रह धरला ?
आनंद यादव विजय दर्डा महावीर जोधळे प्रतापराव पवार
8. सुभाष सानप कोणत्या दोन विषयात पदवीधर असतो ?
समाजशास्त्र -इतिहास
9. सर देश म्हणजे काय हो या लेखातील विद्यार्थी लेखकाला कोणता विषय शिकविण्याचा आग्रह धरतात ?
इतिहास समाजशास्त्र
10. 'प्रिय बाईस' हे एक प्रदीर्घ पत्र कोणत्या देशातील विद्यार्थ्यांनी आपल्या बाईना लिहिलेले आहे ?
इटली
11. 'प्रिय बाईस' हे मुळ इटली मधल्या विद्यार्थ्यांनी लिहिलेल्या पत्राचे मराठी भाषेत भाषांतर कोणी केलेले आहे ?
सुधा कुलकर्णी
12. नागनाथ कोतापल्ले यांच्या मते शिक्षकाचे काम काय असते ?
विद्यार्थ्यांच्या विचारांना उद्युक्त करणे
13. इटलीतील 'बार्बी' या ठिकाणी नापास मुलांसाठी कोणी शाळा काढली ?
फादर मिलानी
14. नागनाथ कोतापल्ले यांच्या मते शिक्षण ही प्रक्रिया कशी असायला हवे ?
दुतर्फी
15. इटलीतील बार्बीच्या शाळेतील विद्यार्थ्यांनी बाईना लिहिलेल्या पत्रात प्रामुख्याने कोणती मागणी केलेली होती ?
शाळेतील गळती
16. उद्याच्या सुंदर दिवसांसाठी या लेखातील लेखकाचा मित्र कोणत्या विषयावर व्याख्याने देत महाराष्ट्रभर फिरतो ?
महात्मा फुले-राजर्षी शाहू-डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
17. 'तात्पर्य...ज्याचे त्याने शोधावे' या लेखात कोणत्या निवेदन पद्धतीचा वापर केलेला आहे ?
प्रथमपुरुषी निवेदन
18. भारतातील लोकशाहीची परंपरा व कोणत्या नोकरशाहीने सुरू होते ?
इंग्रज
19. लोकशाहीत सरकारी कार्यालयात कामात विलंब तथा अडथळा कशामुळे निर्माण होतो ?
कारकुनी कावा साहेबांची सुट्टी कागदपत्रांची त्रुटी सरकारी नियम
20. पाऊस थांबावा म्हणून लेखकाची आजी काय उपाय करायची ?
पावसाला चटका द्यायची पावसाची पूजा करायची पावसात स्वागत करायची
- बेंडकुळे यांचं लग्न लावायची
21. एकविसाव्या शतकातही माणसे कोणत्या वर्तुळात सुरक्षितता शोधतात ?
जातीच्या शिक्षणाच्या संस्कृतीच्या परंपरेच्या
22. वर्टी म्हणजे काय ?
परीट काळवीट महिपाल गुराखी
23. इतिहास कसा असतो ?
एकपदरी द्वपदरी बहुपदरी पदरी
24. नागनाथ कोतापल्ले यांनी कोणत्या ठिकाणच्या भूकंपावर लेख लिहिलेला आहे ?

लेह-लडाख कोयना किल्लारी

25. 1972 च्या दुष्काळात लोकांना खाण्यासाठी शासनाने काय उपलब्ध करून दिले ?
तांदूळ तूरडाळ सुकडी गहू

26. खालीलपैकी कोणता महापुरुष भारतात जन्मला नाही ?
महावीर गौतमबुद्ध येशूख्रिस्त महात्मा गांधी

27. पूर्वी जगात भारत हा कशाप्रकारचा देश म्हणून ओळखला जायचा ?
चमत्कारांचा प्रजावंतचा पराक्रमी लोकांचा दैवी वरदान

लाभलेला

28. उद्याच्या सुंदर दिवसांसाठी या ललित लेखसंग्रहात मुख्यतः खालीलपैकी कोणत्या
विषयावर लेख लिहिलेले आहेत ?

तत्कालीन परिस्थिती राजकीय परिस्थिती सामाजिक परिस्थिती

सांस्कृतिक परिस्थिती